

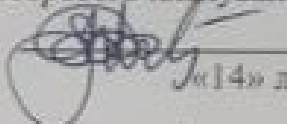
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Кафедра політичних наук та права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики та
просторового планування

 / А.М.Мамедов /
«14» лютого 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"Дисципліна вільного вибору".
"Історіографія історії України"
(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
032	Історія та археологія
	назва освітньої програми
	Історія та археологія

Розробник(и):

Сгоров В.В., к.і.н., доцент

(прізвище та ім'я особи, повна назва ступеня, звання)

(підпис)

(прізвище та ім'я особи, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма (силабус) затверджена на засіданні кафедри політичних наук та права

Протокол № 7 від "12" лютого 2019 року

Завідувач кафедри

(Перегуда С.В.)

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності
(НМКС): "032 Історія та археологія"

Протокол № 2 від "11" лютого 2019 року

Голова НМКС

(Деревінський В.Ф.)

(прізвище та ініціали)

Назва курсу	Історіографія історії України
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки 032 історія та археологія
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Освітня програма	Історія та археологія
Рік навчання, семестр	Рік: 2, семестр 3
Нормативний/вибірковий	вибірковий
Викладач (-і)	Єгоров Владислав Володимирович, кандидат історичних наук, доцент кафедри політичних наук і права КНУБА
E-mail:	egorov.1977@email.ua
Сторінка курсу	http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2648
Консультації	

1. Коротка анотація до курсу

У межах цього курсу аспіранти за спеціальністю 032 «Історія та археологія» продовжують набувати загальні та фахові компетентності, пов'язані зокрема із вивченням курсу «Історіографія історії України». Дисципліна «Історіографія історії України» є вибірковою компонентом освітньої наукової програми спеціальності «Історія та археологія». Варто наголосити, що допуск аспіранта до захисту здійснюється після успішного виконання ним його індивідуального навчального плану, до складу якого входять вибіркові дисципліни. Отже, метою викладання цієї вибіркової дисципліни є сформувати у аспірантів уявлення про основні аспекти історіографії, як наукової дисципліни. Варто наголосити на тому, що існує значна кількість точок зору на історіографію. Головні проблеми сучасної історіографії історії України що суттєво розширилися з впливом студій з інтелектуальної історії, філософії історії, культурології, політології, етнології, соціальної психології. На сучасну історіографію історії України суттєво вплинув розвиток тематичної історіографії, біографічної історіографії, інституційно-організаційної, предметно-структурної історіографії, неформальної історіографії(напрями, школи, течії), регіональної історіографії, культурології історіографії, історії історіографії, історії теорії (методології та методики).

Вивчаючи цей курсу аспіранти отримують уявлення про досягнення світової та української історіографії, вони засвоюють основні принципи, закони і категорії діалектики та цієї науки, актуальні проблеми сучасної вітчизняної історіографії. Отримують уявлення про її методологічні функції, зокрема порівняльно-аналітичну; а також з'ясовують, що основні поняття, категорії, терміни історіографічної науки потрібні для функції формалізації результатів наукового розвитку, наукових досліджень і розробок; принципи, закони і категорії. Аспірантам також варто звернути увагу на те, що вивчаючи минуле в свідченнях про нього вони мають усвідомити труднощі історичного пізнання – неможливість експериментального відновлення минулого, фрагментарність свідчень минулого, зв'язок наявних свідчень з ідеологією.

В межах цього курсу аспіранти також отримують уявлення про сучасні способи використання інформаційно-комунікаційних технологій в обраній сфері діяльності; основи історіографічного аналізу літератури теми; сучасні підходи до вивчення історичних процесів, їх впливу на процеси сучасності;

Аспіранти також набувають навичок самостійно усвідомлено ставити цілі і завдання власного дослідження з урахуванням результатів роботи попередників. Використовувати фундаментальні і прикладні історичні знання в сфері професійної діяльності; також вміти самостійно аналізувати факти, явища Самостійно усвідомлено ставити цілі і завдання власного дослідження з урахуванням результатів роботи попередників. Використовувати фундаментальні і прикладні історичні знання в сфері професійної діяльності. Вміти використовувати сучасні способи використання інформаційно-комунікаційних технологій в обраній сфері діяльності. Мати навички здійснення історіографічного аналізу літератури теми. Застосовувати сучасні підходи до вивчення історичних процесів, зважаючи на їх вплив на процеси сучасності. Навичками аналізу сучасних процесів з урахуванням їх історичного контексту і розуміння сутності методологічних підходів, що розвиваються різними історіографічними школами. Мета опанування аспірантами дисципліни органічно впливає з переліку компетентностей котрі мають отримати в процесі навчання. Серед особливе значення мають фахові компетентності викладені в п.2.,3,6,7,8. Особливе значення має п.4. – отримання розуміння принципів відбору, історіографічного доробку, архівних документів для реконструкції минулого України, в українському та світовому контексті, а також здатність проводити теоретичне і емпіричне дослідження, здатність до його апробації.

2. Мета та цілі курсу – сформувати у аспірантів уявлення про основні аспекти історіографії, як наукової дисципліни, а також їх підготовка як висококваліфікованих спеціалістів здатних до проведення дослідницької роботи.

3. Формат курсу

Очний (*offline*)

4. Компетенції аспірантів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність(ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК03. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, бути критичним і самокритичним; ЗК09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); ЗК010. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК011. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності; ЗК012. Здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК01. Здатність до наукового пошуку, самостійного відбору та обробки інформації й емпіричних даних в історичній сфері; ФК02. Здатність до застосування категорійно-понятійного апарату, новітніх теорій, концепцій, технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем в історичній сфері; ФК03. Здатність до використання загальнонаукових та спеціальних методів досліджень, які спрямовані на пізнання

	<p>досліджуваних історичних явищ і процесів;</p> <p>ФК04. Здатність до володіння принципами відбору, використання історіографічного напрацювання й архівних документів для реконструкції різноманітних сторінок української історії, зокрема дослідження суспільно-політичних, державотворчих, соціокультурних аспектів, з врахуванням світового контексту;</p> <p>ФК05. Здатність здійснювати аналіз історичних процесів та явищ національної історії, зіставляти та узагальнювати подібні та відмінні тенденції в історії розвитку України та інших країн;</p> <p>ФК06. Здатність до осмислення причинно-наслідкових зв'язків історичного розвитку та уміння їх застосовувати в професійній роботі;</p> <p>ФК07. Здатність розробляти та застосовувати інструментарій, проводити теоретичне та емпіричне дослідження, аналізувати й узагальнювати та презентувати його результати, обґрунтовувати висновки;</p>
Програмні результати навчання	
<p>За загальними та професійними компетентностями</p>	<p>ПРН03. Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті;</p> <p>ПРН04. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну доброчесність, повагу різноманітності та мультикультурності;</p> <p>ПРН06. Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знання в галузі історичної науково-дослідницької та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей знань;</p> <p>ПРН07. Володіти знаннями про наукові школи та фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загальноцивілізаційного процесу;</p> <p>ПРН08. Комплексно застосовувати широкий спектр історичних понять, теорій і методів до аналізу історичних подій, явищ, фактів та діяльності історичних осіб відповідно до певного історичного або сучасного контексту;</p>

5. Обсяг курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
лекції	22	22
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28	28
кількість годин навчальних занять	50	50
самостійна робота	100	100
загальний обсяг годи	150	150
кількість кредитів ЄКТ	5	5

6. Пререквізити – для засвоєння курсу, аспірант має прослухати такі дисципліни, як «Іноземна мова для наукового спілкування», «Актуальні питання українського державотворення».

7. Структура курсу

К-сть акад. год.	Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання
2/2	Тема №1. Українська історіографія як спеціальна галузь знань і навчальна дисципліна. 1. Поняття «українська історіографія». Предмет, завдання і об'єкт. 2. Джерела української історіографії. 3. Методологія та понятійний апарат історіографії. 4. Періодизація української історіографії. 5. Література про українську історіографію.	Лекція\ семінар	Кн.56,62,63,64,65,66,67,68,72,77,87,103,108,125,126,110,122,140,142.	Проблемні питання
2/2	Тема №2 Південно-Руське літописання. XII – XIII ст.	Лекція\ семінар	Кн.5,6,15,22,39,56,62,63,64,65,66,	Питання

	1. Умови та причини створення літописів. 2. Етапи формування, періодизація, редакції, список, звід, авторство, філігрань, маргіналії в літописних джерелах.		67,68,72,77,86,87,103,108,110,111,113,122,140.	
2/2	Тема №3 Українська історична думка в XVI – XVII ст. 1. Розвиток історичних знань в Україні. Києво-Могилянський колегіум (академія) та формування історичної думки XVII ст. 2. Козацькі літописи XVII ст. Літопис Самовидця. 3. Густинський, Львівський та Київський літописи XVII ст. 4. «Хроніка» Ф. Сафоновича. 5. «Синопис» І.Гізеля.	Лекція\ семінар	Кн.14,37,38,40,56,62,63,64,65,66,67,68,72,77,87,103,108,109,110,111,122,140	Питання
2/2	Тема №4 Нові явища у розвитку історичних знань в Україні в середині XVIII ст. 1. Розвиток української історіографії в XVIII ст. 2. Г. Граб'янка про Б.Хмельницького . 3. «Літопис» С. Величка. 4. Ф. Прокопович та його вплив на гуманітарні науки в Україні та Російській імперії.	Лекція\ семінар	Кн.56,62,63,64,65,66,67,68,72,77,87,100,101,102,103,108,109,110,111,119,122,140.	Питання
2/2	Тема №5 Українська історична думка другої половини XVIII – першої третини XIX ст. 1. Умови та розвиток української історіографії в другій половині XVIII —початку XIX ст. 2. Проблема авторства “Історії Русів” 3. Д. Бантиш- Каменський та його “История Малой России”. 4. М. Маркевич –дослідник історії України.	Лекція\ семінар	Кн.10,13,26,28,31,41,48,49,56,59,60,62,63,64,65,66,67,68,72,76,77,79,80,81,87,89,90,91,103,104,105,106,107,108,110,111,119,122,140,146.	Питання
2/2	Тема №6 Становлення і розвиток української історичної науки в середині XIX ст. 1. Зміст суспільних поглядів М. Максимовича. 2. М. Максимович —засновник романтизму в Україні. 3. М. Максимович і проблема походження українського народу та етнічної приналежності Київської Русі. 4. Історія українських земель XVI-XVII століть у працях М. Максимовича. 5. М. Максимович як дослідник Коліївщини.	Лекція\ семінар	Кн.1,2,27,30,32,42,43,44,46,53,56,58,60,61,62,63,64,65,66,67,72,77,82,87,94,95,96,97,98,99,103,108,109,110,111,114,115,116,117,118,119,127,131,122,140,145.	Питання, тести
2/2	Тема №7 Українська історіографія	Лекція\ семінар	Кн.1,4,7,24,25,48	Питання

	<p>наприкінці XIX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суспільні погляди М. Костомарова. 2. М. Костомаров про загальну схему російської та української історії, Основні проблем історії Русі. 3. Питання ранньосередньовічної історії України у висвітленні М. Костомарова. 4. М. Костомаров про повстання Богдана Хмельницького та історію України XVII—початку XVIII століття. 5. Історична наука в Україні наприкінці XIX ст. 6. В. Антонович та його суспільно-політичні погляди. 7. В. Антонович та застосування позитивістської методології й антропологічної науки у вивченні минувшини України. 8. В. Антонович —історик українського козацтва. 9. В. Антонович як засновник української історичної науки, «Київська школа». 	семінар	,56,60,62,63,64,65,66,67,72,73,75,77,83,84,85,87,103,110,111,116,119,122,24,127,128,131,140.	
2/2	<p>Тема №8 Утвердження української національної історіографії на зламі XIX – XX ст. Схема української історії М.Грушевського.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія Гетьманщини та малоросійської старшини у висвітленні О. Лазаревського. 2. О. Левицький. 3. Д. Яворницький як дослідник запорозького козацтва. 4. Громадянсько-політична діяльність М.Грушевського. 5. Поява «Звичайної схеми «руської історії» М.Грушевського 6. «Історія України-Руси» М. Грушевського. 	Лекція\семінар	Кн.12,16,17,18,19,23,29,34,35,36,54,56,60,62,63,64,65,66,67,72,75,77,87,103,110,111,122,123,124,140,141,144.	Питання
2/2	<p>Тема №9 Українська історична наука на початку XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність українського наукового товариства у Києві. 2. Дослідження історії Слобожанщини у спадщині Д. Багалія. 3. «История украинского народа» та дослідження сільського судочинства доби середньовіччя О.Єфименко. 4. М. Аркас - дослідник України –Русі. 	Лекція\семінар	Кн.21,50,51,52,55,56,60,66,67,70,71,72,74,77,87,103,110,111,120,121,129,130,140,147.	Питання
2/2	<p>Тема 10.Державницький напрям в українській історіографії.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українська історична наука за кордоном. 2. Життєвий шлях та світогляд В. 	Лекція\семінар	Кн.72,87,103,110,132,133,134,135,136,137,138.139	Питання, тести

	<p>Липинського.</p> <p>3. Нація і держава, еліта, інтелігенція, гетьманство, чинники української недержавності у спадщині В. Липинського.</p> <p>4. Ідеї В. Липинського у працях Д. Дорошенка та його дослідження української історіографії.</p> <p>5. «Підпільний» Університет у Львові у 1921-1925 рр.</p> <p>6. Творчий шлях І. Крип'якевича.</p> <p>7. М. Кордуба та українська історіографія.</p> <p>8. Державницька концепція С. Томашівського.</p>			
2/2	<p>Тема №11.Історична наука в радянській Україні у 1920–1930-х рр.</p> <p>1. Створення ВУАН та науково-дослідницьких установ історичного профілю.</p> <p>2. Повернення з еміграції М. Грушевського та його історичні установи в Києві.</p> <p>3. «Нова революційна школа» М. Слабченка.</p> <p>4. Науково установи марксистського спрямування.</p> <p>5. М.Яворський — керівник марксистського напрямку української історіографії.</p> <p>6. Репресії щодо українських істориків УСРР наприкінці 1920-х — 1930-х рр.</p>	Лекція\ семінар	Кн.11,87,72,92,103,110.	Питання
2	<p>Тема №12 Українська історіографія в другій половині 1940 – 1980-х рр.</p> <p>1. Хрущовська «відлига» та її значення для розвитку історичних досліджень.</p> <p>2. Представники шістдесятництва в українській історичній науці:</p> <p>а) Ф.Шевченко;</p> <p>б) М.Брайчевський;</p> <p>в) О.Апанович;</p> <p>г) О.Компан.</p> <p>3. «Українське історичне товариство» та історична думка в українській діаспори. Дослідження І.Шевченко, О.Пріцака, Л.Винара.</p>	семінар	Кн.72,87,103,148,110.	Питання
4	<p>Тема №13 Сучасний етап розвитку історичної науки в Україні.</p> <p>1. Історична наука в Україні в 1980-х — 1990-х рр.</p> <p>2. Зміни в системі науково-дослідних установ історичної науки Незалежної України.</p> <p>3. Вища історична освіта: запровадження європейських стандартів підготовки</p>	семінар	Кн.87,103,149.	Проблемні питання. тести

	наукоців. 4. Долучення українських істориків до надбань світової і національної історіографії. 5. Методологічні підходи істориків пострадянської України. 6. Створення новітньої наукової історії України.			
--	---	--	--	--

8. Система оцінювання та вимоги

Умови допуску до підсумкового контролю	<p>У випадку не виконання аспірантом усіх завдань пов'язаних з виконанням наукової роботи завдань або наявності підтвердженого факту порушення академічної доброчесності у виконанні цих завдань, напр. запозичення посилань на літературу з чужих рук (плагіат) та не засвоєння теоретичних положень дисципліни аспірант залік не отримує.</p>
Політики курсу	<p>ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ</p> <p>Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах 3 модулів. Оцінюються завдання переважно виконані аспірантом в межах плану його наукової роботи під час підготовки апробації наукових результатів (написання статті, підготовка виступу на конференції) та написання відповідних розділів тексту дисертації (вступ, стан історіографічної бази дослідження, класифікація віднайдених досліджень попередників з наукової теми статті, тексту дисертації) у формі контролю систематичності та активності роботи аспіранта. Поточний контроль успішності проводиться під час проведення семінарських занять і самостійних робіт під керівництвом викладача коли звіряються набуті аспірантом навички з виконанням ним плану написання історичного дослідження (дисертації).</p>
Загальна система оцінювання курсу	<p>Під час проведення самостійних занять аспіранти розширюють та поглиблюють знання отриманні під час проведення лекційних занять, проводять науково-дослідну роботу, що передбачає класифікацію знайдених і відібраних ними для історичного дослідження досліджень, проводять обробку змісту історичних розвідок методами відповідними суті досліджуваної проблеми, вчать правильно, логічно, обгрунтовано викладати отримані результати в історіографічній частині під час апробації результатів свого дослідження (у науковій статті), вступу, основної частини наукової роботи та отримують відповідну теоретичну, методичну та практичну допомогу від викладача. Самостійні роботи аспірантів організовуються на основі затверджених завдань плану наукової роботи котру він виконує.</p>
Шкала оцінювання	<p>ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ</p> <p>Під час проведення заліку визначається рівень засвоєння аспірантом змісту навчання, сформованих умінь і практичних навичок шляхом перевірки та оцінки рівня науково-теоретичної та практичної підготовки.</p> <p>Підсумкове оцінювання здійснюється на основі підсумкових оцінок за кожним завданням в межах кожного з 3 модулів. Оцінюються завдання переважно виконані аспірантом в межах плану його наукової роботи під час підготовки апробації наукових результатів (написання статті, підготовка виступу на міжнародній, всеукраїнській конференції) та написання відповідних розділів тексту дисертації (вступ, стан та аналіз</p>

аспірантів:	<p>історіографії, її хронологічна, тематична класифікація) у формі контролю систематичності та активності роботи аспіранта над вирішенням даних проблем. Підсумковий контроль успішності проводиться на основі результатів поточного контролю за тематикою кожного з трьох модулів відповідно до виконання аспірантом плану наукової роботи.</p> <p>Підсумковий диференційований залік формується через розподіл балів між поточним контролем у співвідношенні – 60% оцінки за практичні дії, виконання завдань у межах виконання плану дисертаційного дослідження та поточного контролю за його виконанням, що здійснюється у формі контролю систематичності та активності роботи протягом семестру під час вивчення програмного матеріалу дисципліни; 40% – результати заліку. Саме систематичність та активність роботи аспіранта протягом 3 семестру визначає оцінку з котрою виставляється залік – від повного виконання усіх завдань пов’язаних з виконанням наукової роботи та засвоєння теоретичних положень дисципліни («відмінно»), не повно здійснив виконання усіх завдань пов’язаних з виконанням наукової роботи та засвоєння теоретичних положень дисципліни («добре»), здійснив виконання частини завдань пов’язаних з виконанням наукової роботи та але не засвоїв теоретичні положення дисципліни («задовільно».)</p> <p>При виставленні оцінки викладач враховує роботу з усіх видів навчальних занять, особливо безпосередньо відповідають виконанню плану дисертаційного дослідження. Оцінка, які виставляє викладач, повинна бути обґрунтованою і зрозумілою для аспіранта. Оцінка, яку виставив викладач, вважається остаточною і перегляду не підлягає.</p>	
Шкала оцінювання студентів:	<p>Підсумкова кількість балів (мак. 100)</p> <p>1-34</p> <p>35-59</p> <p>60-74</p> <p>75-89</p> <p>90-100</p>	<p>Оцінка за 4-х бальною шкалою</p> <p>«незадовільно» (з обов’язковим повторним курсом)</p> <p>«незадовільно» (з можливістю повторного складання)</p> <p>«задовільно»</p> <p>«добре»</p> <p>«відмінно»</p>
Питання до підсумкового контролю	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити предмет та об’єкт української історіографії. Види історіографічних праць. 2. Періодизація розвитку української історичної думки та науки. 3. Літописні твори Київської Русі: розкрийте їх значення для розвитку історичної думки 4. Галицько-Волинський літопис як спадкоємець київської літописної традиції. 5. Роль братських шкіл, Острозької та Києво-Могилянської академій в розвитку історичних знань в Україні. 6. Діяльність українського козацтва, утворення Запорозької Січі та Хмельниччини та розвиток історичної думки цього часу. 7. Козацьке літописання: Самовидець, Г. Граб’янки та С. Величка. 8. Формуванні суспільної історичної свідомості в Україні та «Синопис» І. Гізеля. Версії щодо авторства цього твору. 9. «Хроніка з літописів стародавніх» Ф. Сафоновича як 	

- перехідна ланка від літописних до історичних праць.
10. З'ясуйте вплив творчості Ф.Прокоповича на формування історичної науки.
 11. Особливості старшинської історіографії другої половини XVIII ст. (П.Симоновський, А.Шафонський).
 12. Історія Запорозької Січі в Летописном повествовании о Малой России и её народе О.Рігельмана.
 13. Козацький автономізму в Записке о Малороссии, её жителях и произведениях Я.Маркович?
 14. Умови розвитку історичної науки в Україні у першій половині XIX ст.
 15. Поява «Історії Русів» и як рубіжного явища української Історіографії. Гіпотези щодо авторства, часу і місця її створення.
 16. Історичні погляди Д.Зубрицького і розкрийте значення його праць для української історичної науки.
 17. Суспільно-політичні погляди Д.Бантиша-Каменського.
 18. «История Малой России» Д.Бантиша-Каменського в українській історіографії.
 19. Романтичний напрям в українській історіографії та її представники (І.І.Срезневський).
 20. Археографічна діяльність О.Бодяньського.
 21. Діяльність Одеського товариства історії та старожитностей та його організатора А.Скальковського.
 22. Розвиток історичної науки в Україні в першій половині XIX ст. Університетські центри та наукові товариства.
 23. Життєвий шлях та суспільно-політичні погляди засновника науково-критичного напрямку в історіографії М.О.Максимовича.
 24. М.О.Максимович у дослідженні запорозького козацтва, Хмельниччини, Гетьманщини і Коліївщини.
 25. Суспільно-політичні погляди засновника народницького напрямку в історіографії М.Костомарова.
 26. Історичним погляди М.І.Костомарова, в його працях «Богдан Хмельницький», «Мазепа», «Мазепинці».
 27. Розвиток історичних поглядів П.О.Куліша. Його роман «Чорна рада».
 28. Центри та провідні осередки української історичної науки в середині та другій половині XIX ст.
 29. В.Б.Антонович як фундатор української національної Історіографії.
 30. Творчий шлях та історичні погляди О.П.Лазаревського.
 31. Внесок у історичну науку О.Левицького.
 32. Створення і значення діяльності Наукового товариства імені Т.Шевченка у Львові.
 33. Формування суспільно-політичних поглядів М.С.Грушевського.
 34. Творчість М.С.Грушевського і розвиток історичної науки.
 35. «Історія України-Руси» М.С.Грушевського як науковий синтез української історії на ґрунті позитивізму та національної ідеї.
 36. Охарактеризуйте внесок Українського наукового товариства в Києві в утвердження національної історіографії .
 37. Особливість значення праці М.Аркаса «Історія України-Русі»

	<p>38. Д.Яворницький у дослідженні українського козацтва. Його праця «Історія запорозьких козаків».</p> <p>39. Праця О.Я.Єфименко «История украинского народа».</p> <p>40.Історичні погляди Д.І.Багалія.</p> <p>41. Внесок Д.І.Багалія у дослідження історії Слобідської і Південної України та історії української культури.</p> <p>42. Розвиток історичної науки та заснування Української АН та діяльності академічних науково-дослідних установ історичного профілю 1920-1930-х рр.</p> <p>43. Охарактеризуйте наукову революційну школу М.Слабченка.</p> <p>44. Історіографічна у концепція М.Яворського.</p> <p>45. Державницька школа та її фундатор В.Липинський і розвиток історичної науки.</p> <p>46.Львівський осередок українознавства та його фундатор І.Крип'якевича.</p> <p>47. Оцінка історичних праць з проблем української державності і права М.Василенка.</p>
Підсумковий контроль, форма	залік

9. Рекомендовані джерела та література

- 1.Антонович В.Б.,1995. Моя сповідь : Вибрані історичні та публіцистичні твори. Упор. О.Тодійчук, В.Ульяновський. К.: «Либідь», с. 237-247.
- 2.Антонович В.Б.,1885. Н.И. Костомаров как историк Малороссии// Киевская старина, №.5.Т.12,с.26-34
- 3.Антонович В.Б.,1997. Спогади 50 – 60 рр. ХІХ ст. Короткий В.,Ульяновський В. Син України. К.: «Заповіт»,Т.1, с.157-180.
- 4.Антонович В.Б., 1932.Твори: Повне видання. Всеукр. А.Н., в Києві:(З Друк.Всеукр. А.Н.),Т.1, 314 с.
- 5.Багалій Д. І.,1923. Нарис української історіографії. Джерелознавство. Літописи. Київ.: «ВУАН», Вип.1., 138 с.
- 6.Багалій Д. І.,1925. Нарис української історіографії. Джерелознавство. Літописи. Київ.: «ВУАН», Вип. 2., 108 с.
- 7.Багалій Д.І., 1929. Матеріали для біографії В.Б. Антоновича (з приводу двадцятої річниці з дня його смерти). зібрав і зредагував акад. Дмитро Багалій. Всеукр. акад. наук. Київ.: Всеукр. акад. наук,– 129 с.
- 8.Багалій Д.І.,1927.Академік М.С.Грушевський і його місце в українській історіографії. Червоний шлях, №1, с. 160-217.
- 10.Бантыш-Каменский Д.,1993. История Малой России от водворения славян в сей стране до уничтожения гетманства. К.: «Час», 656 с.
- 11.Бойко І.Д.,1957. До сторіччя з дня народження видатного історика Д.І.Багалія. Український історичний журнал, № 2, с. 105 – 109.
- 12.В.Б., 2016. Науковий збірник, присвячений професорови Михайлови Грушевському учениками і його прихильниками з нагоди його десятилітньої наукової праці в Галичині (1894-1904). Видання комітету. У Львові, 1905. З друк. Наук. тов. ім Шевченка під зарядом К.Беднарського.Грушевський Михайло Сергійович. Твори : у 50 т. редкол.: П.Сохань (голов. ред), І.Гирич та ін.- Львів:Видавництво «Світ»,Т.47, Кн.1, с.544-550.

13. Василенко Н.П., 1894. К истории малороссийской историографии и малороссийского общественного строя. Киевская Старина, Кн. 2, - С.242 -270.
14. Василенко Н.П., 1916. Очерки истории Западной Руси и Украины. К., 593 с.
15. Венгеров С.А., 1889. Критико-биографический словарь русских писателей и ученых (от начала русской образованности до наших дней). СПб.: Семен. типолитограф. (И.Эфрона), Т.1, 1046 с.
16. Винар Л., 1984. До 150-річчя з року народження В.Б.Антоновича . Український історик, Вип. №1-4, с.187-190
17. Винар Л., 1970. Михайло Грушевський і Наукове Товариство ім.Тараса Шевченка 1892-1923. Мюнхен, 111 с.
18. Винар Л., 1966. Ранні історичні праці М.Грушевського і київська історична школа В.Антоновича. Український історик, Вип. 3-4, с.26-32.
19. Винар Л., 1984. Найвидатніший історик України Михайло Грушевський : (У 50 – ліття смерті: 1934-1984). Сучасність, №11, с.17-24.
20. Винар Л., 1981. Автобіографія Михайла Грушевського з 1926 року. Українське історичне товариство, Нью-Йорк, Мюнхен, Торонто, 48 с.
21. Гапусенко, І. М., 1969. Дмитро Іванович Яворницький: [історик, археолог, етнограф, фольклорист, письменник, академік АН УРСР. 1855-1940]. Київ: «Наук. Думка», 58 с.
22. Генсьорський А.І., 1961. Галицько –Волинський літопис (Процес складання; редакції і редактори) Лексичні та фразеологічні особливості. Київ, 250 с.
23. Герасимчук В., 1922. Михайло Грушевський як історіограф України. Записки Наукового товариства імені Т.Шевченка, Т.133, с.1-26.
24. Гермайзе О., 1925. М.І.Костомаров в світлі автобіографії. Україна : науковий двохмісячник українознавства, №3, с.79-87.
25. Гермайзе О.Ю., 1928. В.Б.Антонович в українській історіографії. Україна : науковий двохмісячник українознавства, №5, с.17-32.
26. Голубовский П.В., 1905. Исторические труды М.А.Максимовича. ЧИОНЛ. Под. Ред. А.М.Лободы, К.: Типо-лит. Т.Г.Мейнандера, Кн.18, вып.3-4, с.118-123.
27. Гончарук П., 1969. Історичні погляди П.О. Куліша під час його перебування в Кирило-Мефодіївському товаристві. Український історичний журнал, № 8, с. 18 – 25.
28. Горбань М. І., 1929. Папери діда та батька М.О. Максимовича. Україна: Науковий двомісячник Українознавства, №3, Київ, с.89-92.
29. Грушевський М.С., 1898. Анти. Уривок з „Історії України-Руси” // Записки Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. Львів, с. 1 – 16.
30. Грушевський М.С., 1925. М.Костомаров і Новітня Україна. Україна : науковий двохмісячник українознавства, №3, с.3-20.
31. Грушевський М.С., 1927. Малороссийские песни М.Максимовича і століття української наукової праці. Україна : науковий двохмісячник українознавства, кн. 6, с. 1-13.
32. Грушевський М.С., 1910. Українська історіографія і Микола Костомаров. Літературно-Науковий вісник Кн.V, Т.1., с.209-225.
33. Грушевський М.С., 1927. Соціально-традиційні підоснови Кулішевої творчості. Україна: науковий двохмісячник українознавства, Кн.1-2, с. 9— 38.
34. Грушевський М. С., 1997. З соціально-національних концепцій В. Б.Антоновича. Син України: В.Б.Антонович.: У 3Т. Упор.: В.Короткий, В.Ульяновський. К.: «Заповіт», Т.1., с.118-128.
35. Грушевський М.С., 1997. Володимир Антонович – основні ідеї його творчості та діяльності. Син України: В.Б.Антонович.: У 3Т. Упор.: В.Короткий, В.Ульяновський. К.: «Заповіт», Т.1., с.75 -79.
36. Грушевский М.С., 1914. Развитие украинских изучений в XIX в. и раскрытие в них основных вопросов украиноведения. Украинский народ в его прошлом и настоящем., СПб., Т. I, - С. 82-92.

37. Грушевський М.С., 1918. 3 політичного життя Старої України. Розвідки, статті, промови. Київ, 71 с.
38. Грушевський М.С., 1918. Переяславська умова України з Москвою 1654 р.: статті й тексти. -3 –є вид., Київ.: Друк. акц. т-ва «Петро Барський», 64 с.
39. Грушевський М., 1994. Історія України-Руси в 11 т., 12 кн. К.: «Наукова думка», Т.1, 650 с.
40. Грушевський М.С., 1993. Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн/ К.: «Наукова думка», Т.3, 588 с.
41. Грушевский А.С., 1911. Н.А. Маркевич (Из прошлого украинской литературы и историографии) Журнал Министерства Народного просвещения, №1, с.52-141.
42. Грушевський О.С., 1929. Про ранні історичні писання П.Куліша, ЛНВ, кн. 7-9, с. 120-135.
43. Грушевський О.С., 1914. З початків нової української історіографії. Україна. Кн.1., с. 50-60.
44. Грушевський О.С., 1914. З початків нової української історіографії. Україна, Кн. 2., с. 60-70.
45. Гупан Н.М., 2002. Українська історіографія історії педагогіки. К.: «А.П.Н.», 224 с.
46. Данилов В. П., 1926. О. Куліш і М. О. Максимович. Україна: науковий двомісячник українознавства, №5, с. 13 — 22.
47. Данилів В., 1927. О. М. Бодяньський і його листування з М. О. Максимовичем. Україна: науковий двохмісячник українознавства, кн. 6, с. 85-100.
48. Данилов В. П., 1928. До історії „Малороссийских Песен” М.А. Максимовича. Україна: науковий двомісячник українознавства, №4, с. 30 — 33.
49. Данилов В., 1929. М.О. Максимович на київській кафедрі. Україна: Науковий двохмісячник Українознавства, №3, Київ, с.92-94.
50. Довнар – Запольский М.В., 1997. Исторические взгляды В.Б. Антоновича. В.Б. Антонович.: У 3Т. Упор.: В.Короткий, В.Ульяновський. К.: «Заповіт», Т.2., с. 235-239.
51. Доманицький В., 2016. Науковий збірник, присвячений професорові Михайлови Грушевському учениками й прихильниками з нагоди наукової праці в Галичині (1894-1904). Видання Комітету. У Львові з портретом ювілянта Грушевський Михайло Сергійович. Твори : у 50 т. редкол.: П.Сохань (голов. ред), І.Гирич та ін.- Львів: Видавництво «Світ», Т.47, Кн.1, с.536-543.
52. Домбровський О., 1969. Методологічні основи над ранньою історією М.Грушевського. Український історик. Вип 1-3, с.65-73.
53. Дорошенко Д., 1920. Микола Іванович Костомаров. К.: Ляйпціг: Укр. Накладня, 96 с.
54. Дорошенко Д., 1997. В.Антонович в українській історіографії. Син України: В.Б.Антонович.: У 3Т. Упор.: В.Короткий, В.Ульяновський. К.: «Заповіт», Т.1., с.105-110.
55. Дорошенко Д., 2016. Науковий збірник, присвячений професорові Михайлови Грушевському від його учнів і друзів з приводу десятиліття його наукової діяльності у Галичині. Львів, 1906. Грушевський Михайло Сергійович. Твори : у 50 т. редкол.: П.Сохань (голов. ред), І.Гирич та ін.- Львів: Видавництво «Світ», Т.47, Кн.1, с.551-552.
56. Дорошенко Д.І., 1996. Огляд української історіографії [Репринтне відтворення видання 1923 р.]. К., 320 с.
57. Дорошенко В., 1928. Найновіша література про П.О. Куліша: інформ. огляд видань і розвідок за останніх 15 літ. Львів.: Друк. Наук. Т-ва ім. Т.Шевченка, 28 с.
58. Драгоманов М.П., 1901. Микола Іванович Костомаров Життєвий очерк. Львів.: З друк. Наук. т-ва ім.Т.Шевченка, 41с.
59. Житецький Г., 1927. Життя М.О.Максимовича. Україна :науковий двохмісячник українознавства, кн. 6, с. 14-24.
60. Забужко О.С., 1993. Філософія української ідеї та європейський контекст. Франківський період. К.: «Основи», 123 с.
61. Замлинский В.А., 1990. Николай Иванович Костомаров Историк. Костомаров Н.И. Исторические произведения. Автобиография. К., «Либідь», с.652-670.

62. Иконников В.С., 1891. Опыт русской историографии. – В 2-х тт., 4-х кн. К.: Тип. ун-та св. Владимира, Т. 1, Кн. 1, 882 + ССXXII + VIII с.;
63. Иконников В.С., 1892. Опыт русской историографии. – В 2-х тт., 4-х кн. К.: Тип. ун-та св. Владимира, Т. 1, Кн. 2, 883 + 1539 (ССXXIII + ССCLXXI) + 149 + X с.;
64. Иконников В.С., 1908. Опыт русской историографии. – В 2-х тт., 4-х кн. К.: Тип. ун-та св. Владимира, Т. 2, Кн. 1, 1056 + XXXII + V с.;
65. Иконников В.С., 1908. Опыт русской историографии. – В 2-х тт., 4-х кн. К.: Тип. ун-та св. Владимира, Т. 2, Кн. 2., 1054 + 1955 + (XXXIII + XLIX) + 113 + XI с.
66. Историография истории СССР с древнейших времен до Великой Октябрьской социалистической революции., 1971. Под ред. В.Е. Иллерецкого и И.А. Кудрявцева., М.: «Высшая школа», 458 с.
67. Историография истории Украинской ССР, 1986. Ред. кол.: И.С. Хмель (отв. ред), Н.Н. Варварцев (зам. отв. ред), А.В. Лихолат, А.И. Майборода (отв. секр.), А.В. Санцевич, В.Г. Сарбей, Г.Я. Сергиенко, П.С. Сохань, Ф.П. Шевченко. А.Н. УССР. Институт истории. К.: «Наукова думка», 557 с.
68. Источники Малороссийской истории, собранные Д. Н. Бантышем-Каменским, и изданные О. Бодянским., 1858, М.: «Университетская Типография», Ч.1- 2 . с. 242-254.
69. Ефименко А.Я., 1990. История украинского народа/ Сост. и авт. ист.-биограф. очерка В.А. Смолий; Примеч. Н.Н. Яковенко. К.: «Льбидь», 512 с.
70. Єфремов С. 1924. Перед судом власної совісті. Громадська і політична робота В.Б. Антоновича. Записки історично-філологічного відділу Української Академії Наук., Кн. 5, с. 127-150.
71. К., 2016. Науковий збірник, присвячений професорові Михайлови Грушевському від його учнів і друзів з приводу десятиліття його наукової діяльності у Галичині. Львів, 1906. Грушевський Михайло Сергійович. Твори : у 50 т. редкол.: П. Сохань (голов. ред), І. Гирич та ін. - Львів: Видавництво «Світ», Т. 47, Кн. 1, с. 531-532.
72. Калакура Я.С., 2004. Українська історіографія, К.: «Генеза», 495 с.
73. Карпов Г.Ф., 1871, Г. Костомаров как историк Малороссии. М.: Издательство: Тип. Грачева и К°, 38 с.
74. Кіян О.І., 2006. Ідейно-політичні та методологічні позиції Київської історичної школи Володимира Антоновича. Український історичний журнал, № 2, с. 159-174.
75. Киреева Р.А., 1983. Изучение отечественной историографии в дореволюционной России с середины XIX в. до 1917 г. М.: «Наука», 120 с.
76. Клепацький П. М., 1927. Максимович як історик. Україна: Науковий двохмісячник українознавства, Кн. 6, Київ, с. 80-84.
77. Коваленко Л.А., 1983. Історіографія історії Української РСР від найдавніших часів до Великої Жовтневої Соціалістичної Революції. К.: Гол. Ви-во вид. об'єднання «Вища школа», 120 с.
79. Кониський О., 1991. Історія Русів, К.: «Радянський письменник», 318 с.
80. Косачевська Є.М., 1972. До питання про суспільно-політичні погляди М.А. Маркевича . Український історичний журнал, №1, с. 87-94.
81. Косачевская Е.М., 1987. Маркевич Н.А. (1804 – 1860) : Жизнь и деятельность украинского историка, этнографа, фольклориста и поэта. Ленинград : Изд. Ленинградского унив., 277 с.
82. Костомаров Н.И., 1990. Автобиография. Костомаров Н.И. Исторические произведения. Автобиография. Сост. и ист.-биограф. Очерк В.А. Замлинского; Примеч. И.Л. Бутича- 2-е изд. К.: «Льбидь», с. 426-650.
83. Костомаров Н.И., 1880. Русская история в жизнеописаниях главнейших ее деятелей. СПб.: .: Тип. М.М. Стасюлевича, Т. 1, 761 с.
84. Костомаров Н.И., 1893. Русская история в жизнеописаниях главнейших ее деятелей. Господство Дома Романовых до вступления на престол Екатерины II. СПб.: Тип. М.М. Стасюлевича, Т. 2, 352 с.

85. Костомаров Н.И. Русская история в жизнеописаниях главнейших ее деятелей. СПб.: Вестник знания, б.г.и., 192 с.
86. Котляр М.Ф., 2002. Галицько-Волинський літопис : дослідж., текст, коментар НАН України, Ін-т історії України, Київ.: «Наукова думка», 394с.
87. Коцур В.П., Коцур А.П., 1999. Історіографія історії України: Курс лекцій. Чернівці: Золоті литаври, 520 с.
88. Крип'якевич І.П., 1918. Археографічні праці М.І.Костомарова. Записки науковго товариства імені Т.Шевченка, Т.126-127, с.105-140.
89. Крип'якевич І.П., 1927. Михайло Максимович – історик (В століття видання «Малороссийские песни» 1827 р.), Записки Наукового Товариства ім. Т.Шевченка, Т.147, с.165-172.
90. Кравченко В.В. П., 1990. Д.М. Бантиш –Каменський. Український історичний журнал, №4, с.88-94 .
91. Кравченко В.В. П., 1990. Д.М. Бантиш –Каменський. Український історичний журнал, №9, с.72-80.
92. Кравченко В.В., 1990. Д.И.Багалея: научная и общественно-политическая деятельность. Х.: Изд-во «Основа» при ХГУ, 176 с.
93. Кравченко В.В., 1996. Нариси з Української історіографії епохи національного відродження (друга половина XVIII-середина XIX ст.)/ НАН України. Ін-т укр. археогр. та джерелознавства ім. М.С.Грушевського та ін. (відп. ред. Сохань П.С.). Харків.: Основи, 376 с.
94. Куліш П.О., 1930. Твори : в 6 т. Ін-т Тараса Шевченка ; за ред. О. Дорошкевича. (Бібліотека українських класиків). Держ. вид-во України, Т. 1. , 198 с.
95. Куліш П.О., 1931. Твори : в 6 т. Спогади з молодих літ. Ін-т Тараса Шевченка ; за ред. О. Дорошкевича. (Бібліотека українських класиків). Держ. вид-во України, Т.6. , 296 с.
96. Куліш П. О., 1969. Вибрані твори. [упоряд., підгот. текстів, прим. М. Л. Гончарука ; вступ. ст. І. І. Пільгука ; худож. Ю. Г. Логвин]. Київ : Дніпро, 560 с.
97. Куліш П.О., 2005. Повне зібрання творів. Листи. упоряд., комент. О. Федорук ; підгот. текстів О. Федорук, Н. Хохлова ; відп. ред. С. Захаркін. – Київ : Критика, Т. 1 : 1841-1850, 647 с.
98. Куліш П.О., 2009. Повне зібрання творів. Листи. упоряд., комент. О. Федорук ; підгот. текстів О. Федорук, Н. Хохлова ; відп. ред. С. Захаркін. – Київ : Критика, Т. 2 : 1850-1856, 669 с.
99. Куліш П.А., 1908. Сочинения и письма. Под ред. И. Каманина. – Киев : Изд. А. М. Кулиш. Тип. Т. Г. Мейнандера, Стихотворения, 1882-1892 гг., Т.2., 489с.
100. Лазаревский А., 1884. Пржежие изыскатели малорусской старины. Киевская старина, № 12, с. 351-360.
101. Лазаревский А.М., 1882. Люди старой Малороссии, Лизогубы, Милорадовичи, Миклашевские и Свечки. К.: Тип. Г.Т. Корчак-Новицкого, 20 с.
102. Лазаревский А.М., 1875. Очерки малороссийских фамилий. Материалы для истории общества в XVII-XVIII веках. Москва.: Тип. Грачева и К., 96 с.
103. Луняк Е.М., 2004. Матеріали з української історіографії: Навчально методичний посібник для студентів істориків заочної форми навчання. Ніжин: НДПУ ім. Миколи Гоголя, 135с.
104. Магочій П., 1991. Українське національне відродження нова аналітична структура. Український історичний журнал, №3, с.97-107.
105. Максимович М.О., 1994. Киевъ явился градомъ великимъ...: Вибрані українознавчі твори. Упоряд. та авт. іст.-біогр. нарису В. О. Замлинський; Приміт. І. Л. Бутича. Передне слово В. В. Скопенка. К.: «Либідь», 448 с.
106. Максимович М.А., 2007. Собрание сочинений. Отдел исторический. Репр. Воспризведение изд. 1876 г. К.: ВПЦ «Київський університет», Т.1, 847 с.
107. Марковський М.М., 1925. Шевченко і Микола Маркевич: дещо до історії поетичної творчості Т.Г.Шевченка. Україна: науковий двомісячник українознавства, Кн.1-2, с.37-42.

- 108.Марченко М.І.,1959., Українська історіографія (з давніх часів до середини ХІХ ст.). К.: Вид-во Київського унів.,256с.
- 109.Мельник Л.Г., 1992. Утвердження ідеї національного самовизначення : конспект лекцій. Київ.ун-т ім.Т.Г.Шевченка. Київ:НМК ВО, 84 с.
- 110.Нечкина М.В.,1965. История и историки: историография истории СССР, М.: «Наука», 468 с.
- 111.Оглоблин О.,1969. Українська церковна історіографія. Український історик, Вип. 4, с.12-29.
- 112.Оглоблин О.,1988. Пам'яті Д.І.Багалія. Український історик, кн. 1-4, с.92 -105.
- 113.Пашуто В.Т., 1950. Очерки по истории Галицко-Волынской Руси. Отв.ред. Б.Д.Греков.М.:Изд-во АН СССР, 333с.
- 114.Пинчук Ю.А.,1984. Исторические взгляды Н.И.Костомарова. Критический очерк.К. : «Наукова думка»,192с.
- 115.Пінчук Ю.А., 1992. М.І.Костомаров. К.: «Наукова думка», 232.с.
- 116.Пінчук Ю.А.,1995. Народницький і державницький напрями української історіографії: спільне і відмінне. Історична наука на порозі ХХІ століття: підсумки та перспективи: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції (Харків, 15—17 листопада 1995 р.),Харків, с. 161-164.
- 117.Полухін Л.К.,1959. Формування історичних поглядів Миколи Івановича Костомарова.До критики буржуазно-поміщицької історіографії на Україні. К.,1959,128с.
- 118.Попов П.М.,1968. М.І.Костомаров як фольклорист і етнограф. К.: «Наукова думка»,114 с.
- 119.Попова Т.Н.,1995. О понятии «историографический процесс» . Історія і теорія історичної науки та освіти. Харківський історіографічний збірник. Харків, Вип .1.,- С. 45-60.
- 120.Пріцак О.,1992. Історіософія Михайла Грушевського К.: «Наукова думка»,Т.1,с.XL-LXXIII.
- 121.Ричка В.М.,Смолій В.А.,1990.В.Б.Антонович як історик українського козацтва. Український історичний журнал,№9, с.109-115.
- 122.Рубинштейн Н.Л.,1941.Русская историография.М., 660 с.
- 123.Сарбей В.Г., 1989. До питання про наукову спадщину академіка М.С.Грушевського. Український історичний журнал, № 10, с. 114 – 126.
- 124.Сарбей В.Г.,1994. Розвиток української національної свідомості. Нариси з історії Українського національного руху: Колект. Моногр./ НАН України Ін-т іст. (Відп. ред. та авт. передм. В.Г.Сарбей) К.,с.31-37.
- 125.Сахаров А.М.,1974. О предмете историографических исследований. История СССР, № 3, С. 90-112.
- 126.Сахаров А.М.,1981. Методология истории и историография (статьи и выступления). М.: Изд-во Моск. ун-та, 216 с.
- 127.Свердлов М.Б.,1996. Общественный строй Древней Руси в русской исторической науке XVIII -XX вв.М.,336 с.
- 128.Соневицький Л.,1981.Володимир Антонович і українська історична наука в Галичині.Український історик,№1, с.98-104.
- 129.Стельмах С. П.,1997. Історична думка в Україні ХІХ — початку ХХ століття. К.:Академія, 175 с.
- 130.Томашівський С.,1997. В.Антонович його діяльність на полі історичної науки. Син України: В.Б.Антонович.: У 3Т.Упор.: В.Короткий, В.Ульяновський.К.: «Заповіт»,Т.1., с.29-61.
- 131.Черепнин Л.В.,1957. Русская историография до XIX века: Курс лекций. М.: Изд-во Моск. ун-та, 307с.
- 132.Чубатий М.,1971. Українська історична наука (її розвиток та досягнення). Філадельфія,120 с.
- 133.Шанковський Л.,1970.Нарис української воєнної історіографії. Український історик, Вип. 4,с.67-75

- 134.Шанковський Л.,1971.Нарис української воєнної історіографії. Український історик, Вип. 3-4,с.73-89.
- 135.Шанковський Л.,1972.Нарис української воєнної історіографії. Український історик, Вип. 3-4,с.55-71.
- 136.Шанковський Л.,1973.Нарис української воєнної історіографії. Український історик, Вип. 3-4,с.113-126.
- 137.Шанковський Л.,1974.Нові матеріали до історії визвольної війни 1917-1920 рр. Український історик, Вип. 4,с.99-103.
- 138.Шанковський Л.,1975.Нарис української воєнної історіографії. Український історик, Вип. 1-2,с.45-69.
- 139.Шанковський Л.,1975.Нова праця про Українську Повстанську Армію. Український історик, Вип. 3-4,с.120-124.
- 140.Шапиро А.Л.,1993. Русская историография с древнейших времен до 1917 года. Учеб. Пособие. М.: Изд.-во «Культура»,766 с.
- 141.Шаповал Ю.І.,2016. Михайло Грушевський: еміграція й повернення в Україну (1919-1924).Український історичний журнал, № 6, с. 4 – 23.
- 142.Шмидт С.О.,1976. Некоторые вопросы источниковедения историографии. Проблемы истории общественной мысли и историографии, М.: «Наука», с.264-274.
- 143.Шпорлюк Р.,1997.Украина: от периферии империи к суверенному государству.Украина и Россия : общества и государства. М., Вып.1., с.41-70.
- 144.Шубравська М. М.,1972. Д. І. Яворницький Життя, фольклористично-етнографічна діяльність. АН УРСР, Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені М.Т.Рильського. Київ: «Наук. Думка»,252 с.
- 145.Шурат В.,1922. Філософічна основа творчості П. Куліша: в 25-ліття смерті письменника.Львів: Друк. «Діла», 132 с.
- 146.Яковлів А.,1937. До питання про автора «Історії Русів», ЗНТШ, Львів, Т. 154, с. 103 — 104.
- 147.Яцимірський О.,2016. Науковий збірник, присвячений професорови Михайлови Грушевському учениками і його прихильниками з нагоди його десятилітньої наукової праці в Галичині (1894-1904) Видання комітету. У Львові, 1906.Грушевський Михайло Сергійович. Твори : у 50 т. редкол.: П.Сохань (голов. ред), І.Гирич та ін.- Львів:Видавництво «Світ»,Т.47, Кн.1, с.553-562.
- 148.Яремчук В., 2008.Образи історії Української історіографії в історичній науці України середини 1950-х – початку 1970-х років.Історіографічні дослідження в Україні//Гол. Редкол. В.А.Смолій; відп. ред. О.А.Удод./ Яремчук В.- К.:НАН України. Ін-т.іст. Укр.,Вип.18,-с.59-88.(488С.)..
- 149.Яремчук В.,2017. Українська історіографія: суспільно-політична історія. Посібник. Острог,Вид-во Нац. Ун-ту «Острозька академія»,288с.

Допоміжна література

- 1.Бродель Фернан,1986. Материальная цивилизация, экономика и капитализм, XV-XVIII вв. В 3-х томах. М.: "Прогресс", Т.1, 624 с.
- 2.Бродель Фернан,1988. Материальная цивилизация, экономика и капитализм, XV-XVIII вв. В 3-х томах.М.: "Прогресс",Т.2., 632 с .
- 3.Бродель Фернан ,1992. Материальная цивилизация, экономика и капитализм, XV-XVIII вв. В 3-х томах. М.: "Прогресс", Т.3., 680 с.
- 4.Гердер Иоганн Готфрид.,1977. Идеи к философии истории человечества. М.: «Наука»,703 с.
- 5.Гуревич А.Я.,1993. Исторический синтез и школа Анналов.М.: Индрик, 327 с.
- 6.Колінгвід Р.,1996. Ідея історії. Пер. З англ.О.Мокровольський.К.: «Основи»,615 с.

7. Кондорсэ Мари Жан Антуан, 1909. Эскиз исторической картины прогресса человеческого разума, Пер. с фр. :И.А.Шапиро; под. ред В.Н. Сперанского Вступ. очерк М.Ковалевский, СПб.:Юрид. Кн. Магазин Н.К.Мартынова XVI, 253 с.
8. Кроче Бенедетто.1998,Теория и история историографии. М.: Школа« Языки русской культуры»,192 с.
- 9.Репина Л.П., Зверева В.В., Парамонова М.Ю.,2008. История исторического знания.Пособие для вузов. М.: Дрофа, 288 с.
- 10.Тюрго Анн-Робер- Жак .,1937. Избранные философские произведения. Перев. С фр. И.А.Шапиро. М.: «Государственное социально-экономическое издательство», с.77-142.
- 11.Фихте И. Г., 2009. Речи к немецкой нации / И. Г. Фихте. СПб. : Наука, 352 с.
- 12.Эрик Г. Эриксон.1996, Молодой Лютер. Психоаналитическое историческое исследование., М.: Московский философский фонд «МЕДИУМ», 507 с.